

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг»
*(реєстр. № 5651-2 від 25.06.2021)**

***Анотація.** В інформаційній довідці представлено результати аналізу пропозицій, передбачених проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» (реєстр. № 5651-2 від 25.06.2021), підготовленим до другого читання.*

***Ключові слова:** безоплатний проїзд, пасажирський транспорт, транспортне обслуговування, особа з інвалідністю, проїзд на пільгових умовах, електронний квиток.*

Вступ

Незважаючи на руйнівні наслідки зовнішньої військової агресії, Україна має розвинутий пасажирський транспорт, стан функціонування якого певною мірою впливає на соціальний клімат усередині країни. На якість та доступність транспортних послуг впливає низка факторів, зокрема формування тарифів пасажирських перевезень і компенсаційна політика держави для перевізників, які надають транспортні послуги пасажиром пільгових категорій.

Іноді скористатися пільгою непросто, трапляється чимало випадків, коли пільгові пасажирів стикаються з відмовами в наданні послуг або навіть приниженням із боку перевізника, викликаючи суспільне обурення. Нормами законодавства також передбачено право перевізників на компенсацію збитків за перевезення пільгових категорій пасажирів. На жаль, така компенсація надходить із суттєвими затримками і не в повному обсязі відповідно до кількості перевезених «пільговиків», актуалізуючи одну з основних проблем – відсутність механізму обліку наданих послуг.

Основна частина

Пільга – це встановлена законодавством перевага, що надається визначеним категоріям осіб. В Україні пільги на проїзд у пасажирському транспорті передбачені низкою нормативно-правових актів (станом на початок 2025 року для близько 20 категорій осіб). Окрім того, органи місцевого самоврядування мають повноваження встановлювати власні пільги, чим активно користуються. У такий спосіб, залежно від громади, кількість категорій осіб, які мають привілеї безкоштовного проїзду, становить до 25 категорій.

Із метою врегулювання порядку надання пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг окремим категоріям громадян розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг» (реєстр. № 5651-2 від 25.06.2021) (далі – законопроект), яким передбачалося, що пільги, які «надаються відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 97 Бюджетного кодексу України у визначених Кабінетом Міністрів України порядку і розмірах», надаються «на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації». Окрім того, пропонувалося врегулювати порядок видачі електронного квитка особам, які

мають право на пільги на оплату проїзду в пасажирському транспорті, у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.

У ході підготовки законопроекту до другого читання до порівняльної таблиці надійшло 120 пропозицій і поправок. За результатами розгляду підготовлено текст законопроекту до другого читання.

Розглянувши законопроект, вважаємо за необхідне зазначити. Основна мета та завдання законопроекту досягнуті. Водночас у концептуальному аспекті врегулювання перевезення пільгових пасажирів потребує суттєвих комплексних змін. Сформульовані в *Додатку 1* пропозиції носять техніко-юридичний характер для забезпечення лаконічності норм і дотримання принципу правової визначеності.

Висновки

Урахування зазначених техніко-юридичних зауважень дозволить уникнути ризику надмірності запропонованого правового регулювання.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*